

पोखरापत्र

Pokharapatra National Daily

राष्ट्रिय दैनिक

रु. १००
कलर मिजिटिड कार्ड
साथै
तुरन्त क्यालेण्डर प्रस्तक,
स्मारिका आदि छपाई गर्नु परेमा
सम्पर्क:
०६९-५७०६५९, ८८५६००५५५५५५

वर्ष २३ अंडक ३४३ श्रेणी क्षेत्रीय 'क' २०७९ पुस २७ गते बुधवार ११ Jan. 2023 पृष्ठ ४ मूल्य रु. ५।

प्रधानमन्त्री दाहाललाई २६८ मत

रासस
पोखरा, २६ पुस

प्रधानमन्त्री पुष्कमल दाहाल 'प्रचण्ड'ले प्रतिनिधिसभाबाट दुई तिहाइ बढी विश्वासको मत प्राप्त गर्नुभएको छ।

प्रतिनिधिसभामा मंगलबार भएको विश्वासको प्रस्तावको मतदानमा उहाँको पक्षमा दुई सय ६८ र विपक्षमा दुई मत परेको थिए।

बैठकमा पाँच जना सांसद अनुपस्थित हुनुभयो भने बैठकमा कूल दुई सय ७० सांसद उपस्थित हुनुभयो। सभाका ज्येष्ठ सदस्य पुरुषता शमशेर जबाते उक्त मत विभाजनको मतपरिणाम सार्वजनिक गर्दै सो जनकारी दिनुभयो। सांसदहरू अमिन्का बसेत, किशोरीसिंह

राठौर र मनोरमा शेरचन सदनमा अनुपस्थित हुनुभयो। यस्तै सभाका ज्येष्ठ सदस्य जबाता सभा सञ्चालनमा हुनुभयो भने फौजदारी अभियोग लागेका सासद टेकबहादुर गुरुङ सभामा अनुपस्थित रहनुभयो।

राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीले

नेकपा (माओवादी केन्द्र)का अध्यक्ष दाहाललाई यही पुस १० गते प्रधानमन्त्रीमा नियुक्त गर्नुभएको हो। प्रतिनिधिसभा सदस्यको यही मसिर ४ गते भएको निर्वाचनमा ३२ सिटसहित माओवादी केन्द्र तेस्रो तूलो दलका रूपमा सदनमा छ।

उहाँले नेपालको सविधानको धारा ७६ को उपधारा (४) बमोजिम प्रतिनिधिसभाबाट विश्वासको मत लिनुभएको हो। धारा ७६ उपधारा (२) अनुसार नियुक्त प्रधानमन्त्रीले उपधारा (४) बमोजिम त्यसीरी नियुक्त भएको एक महानाभित्र प्रतिनिधिसभाबाट विश्वासको मत लिनुपर्नेछ।

प्रधानमन्त्री दाहाललाई नेपाली कांगेस, नेकपा (एमाले), माओवादी केन्द्र, राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी, राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी, जनता समाजवादी पार्टी नेपाल, लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टी, नेकपा (एकीकृत समाजवादी), नागरिक उन्मुक्त पार्टी, जनमत पार्टी र केही स्वतन्त्र सांसदले विश्वासको मत दिएका छन्।

प्रतिबद्धता कार्यान्वयमा निकै ठूलो अवसर प्राप्त भएको छ : प्रधानमन्त्री

पोखरापत्र संवाददाता

पोखरा, २६ पुस

प्रधानमन्त्री पुष्कमल दाहाल 'प्रचण्ड' ले जनताको अगाडि गरेका प्रतिबद्धताको अक्षराः कार्यान्वयनका लागि ठूलो अवसर प्राप्त गरेको महसुस गरेको बताउनुभएको छ।

एतिनिधि सभाको मंगलबारको बैठकमा सांसदहरूले उत्तरानुभएको जिज्ञासाको जवाफ दिँदै उहाँले सदनमा उपस्थित सत्तापक्ष र प्रतिपक्षले समेत समर्थन गर्ने अवस्था पैदा हुनुलाई असाधारण अवस्थाको संज्ञा दिनुभयो। सोमबार नै आफूले प्रतिनिधिसभाको पहिलो बैठकपछि नै सिङ्गो सदनले तै विश्वासको मत व्यक्त गर्ने धारणा व्यक्त गरेको स्परण गर्दै उहाँले आजको यो समर्थनलाई आफूमाथि ठूलो न्याय भएको बताउनुभयो। सबै दलको समर्थन पाएपछि आफूलाई अपार चुनौती र जिम्मेवारी थिएको महसुस भएको बताउनुभयो। सबैजसो दलको समर्थनपछि जनताको

लागि गरेको प्रतिबद्धता कार्यान्वयमा निकै ठूलो अवसर प्राप्त भएको प्रधानमन्त्रीको भनाइ थियो। समर्थन गर्ने दल र सांसदको भावनालाई आफूले सकारात्मक चुनौतीको रूपमा लिएको प्रधानमन्त्रीले स्पष्ट पार्नुभयो। सत्तापक्ष र प्रतिपक्ष मिलेर मुलुकमा सामु रहेको साफा समस्या समाधानका लागि पहल गर्ने दृढता व्यक्त गर्नुभयो।

प्रधानमन्त्रीले सिङ्गो सदनको नै विश्वासको मत पाउनुलाई आफू राष्ट्रिय सहमतिको केन्द्रबिन्दुमा रहेको महसुस गरेको उल्लेख गर्नुभयो। आफूले पाएको अपार समर्थनअनुसार कार्य सम्पादन गर्न सकूला वा नसकूला वा न्यायपूर्ण तरवरले सम्बोधन गर्न सकूला वा नसकूला भन्ने अवस्था भने रहेको उहाँको भनाइ छ।

प्रधानमन्त्रीले भन्नुभयो, 'मैले समग्राम जे अपिल गरे। त्यसको निकै नै सकारात्मक जवाफ प्राप्त भएको छ। म सबैलाई आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु।' सत्ता साफेदार दलहरू निश्चित नीति र कार्यक्रम

गरेको प्रधानमन्त्रीको भनाइ छ। प्रधानमन्त्रीले भन्नुभयो, 'म दौरा सुरुवाल कोटको विरोधी होइन तर, त्यो लगाउने अवसर जुरेको थिएन।' शान्तिपूर्ण राजनीतिमा आएपछ टार्टीका नेताहरू मन्त्री बन्दा जे रुचि लाग्छ, त्यही लगाउनुस भन्ने गरेको स्मरण गर्दै आफूलाई पनि उपयुक्त समयमा दौरा सुरुवाल लगाउँछ भन्ने लागेको सुनाउनुभयो।

दौरा सुरुवाल लगाउन सक्ने विषय नभएको स्पष्ट पार्नुभयो। उहाँले सांविधानभन्दा दायाँबायाँ गर्ने छुट आफूलाई नभएको स्पष्ट पार्ने प्रधानमन्त्री दाहाललाई संविधान कार्यान्वयनमा प्रतिबद्ध भएर लान्ने दृढता व्यक्त गर्नुभयो। प्रधानमन्त्री दाहालले प्रमुख प्रतिपक्ष दल नेपाली कांगेसले समेत समर्थन गरेपछि विभिन्न कुरा उठे पनि त्यसलाई आफूले सकारात्मकरूपमा लिएको बताउनुभयो। उहाँले आफूले दौरा सुरुवाल लगाएका विषयमा समेत सदनमा स्पष्ट पार्नुभयो। दौरा सुरुवाल आम नेपालीको पहिरन जस्तो अबकाले पनि त्यसलाई स्वीकार भयो। जन अभिमतअनुसार पनि लगाएको मात्र हुँ।'

उहाँले नागरिकताविहीन नेपाली नागरिकलाई छ महिनाभित्र नागरिकता वितरण गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गरिएको पुनः स्मरण गर्नुभयो। प्रधानमन्त्री दाहालले रेशम चौधरीलगायतको मुद्दा ऐनमा उपयुक्त व्यवस्था गरेर सम्बोधन गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्नुभयो।

पोखरा महोत्सवको पूर्व सन्ध्यामा कार चाली

पोखरापत्र संवाददाता

पोखरा, २६ पुस

एघारौं पोखरा महोत्सवको पूर्वसन्ध्यामा पोखरामा कार चालीको आयोजना गरिएको छ।

पुष २७ देखि माघ ९ गते सम्म पोखराको अमरसिंह चौरामा आयोजना हुने एघारौं संस्करणको पोखरा महोत्सवको पूर्वसन्ध्यामा आयोजक युनाइटेड क्लबले कार रेस्यालीको आयोजना गरेको हो। महोत्सव स्थल अमरसिंह चौरामा सुरक्षा व्यवस्थालाई सुरक्षित बनाउने र महोत्सव स्थल बाहिर पनि सुरक्षालाई विशेष ध्यान दिने बताए। महोत्सव स्थल आफ्नो वडाको

किरण रावतले एघारौं पोखरा महोत्सवको सफलताको कामना गर्दै महोत्सव अवधिभर महोत्सव स्थलको सुरक्षा व्यवस्थालाई विशेष ध्यान दिने बताए। महोत्सव स्थल आफ्नो वडाको

मातहतमा पर्ने भएकाले महोत्सव स्थलमा प्रतिबद्धता अवधिभर महोत्सवलाई सुरक्षित बनाउने र महोत्सव स्थल बाहिर पनि सुरक्षालाई विशेष ध्यान दिने बताएका हुन्।

पोखरामा अन्तर्राष्ट्रिय उडानका लागि पहल गर्दूँ : मुख्यमन्त्री अधिकारी

पोखरापत्र संवाददाता

पोखरा, २६ पुस

गण्डकी प्रदेशका नवनियुक्त मुख्यमन्त्री खगराज अधिकारीले पोखरा क्षेत्रीय अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा अन्तर्राष्ट्रिय उडानका लागि पहल गर्ने बताउनुभएको।

पोखरा महानगरपालिकाको १२ औं नगरसभाको बुधवार उडान गर्दै उहाँले विमानस्थलमा नियमित अन्तर्राष्ट्रिय उडानका विषयमा प्रधानमन्त्रीलाई भेटेरो कुरा राख्ने उल्लेख गर्नुभयो।

'अन्तर्राष्ट्रिय उडानका लागि अन्य देशको अनुमति लिन पहल गर्दै, कनेक्टिभिटीका लागि यो अत्यावश्यक छ,' मुख्यमन्त्री अधिकारीले भन्नुभयो, 'जसरी उल्लासका साथ विमानस्थलको भौतिक पूर्वाधार मात्र न भएस सामाजिक विकासलाई आफूले प्राथमिकता राख्ने बताउनुभयो।

उडान गर्दै, त्यसीरी नै नियमित सञ्चालनको सुनिश्चितता गर्नुपर्छ।' सामाजिक उत्थानका रुपमा विपरितरणकारी परियोजना सञ्चालन गरेर गण्डकी प्रदेशलाई समून्तर बनाउने उहाँको भनाइ छ। मुख्यमन्त्री अधिकारीले भन्नुभयो।

भौतिक पूर्वाधार मात्र न भएस सामाजिक विकासलाई आफूले प्राथमिकता राख्ने बताउनुभयो। उहाँले पोखरालाई विश्वके आर्कार्क गन्तव्यस्थलका रूपमा विकास गर्ने महानगरसँग मिलेर काम गर्ने प्रदेश सरकार तयार रहेको धारणा राख्नुभयो।

अधिकारी (सज्जी)ले विगत केही वर्षीय विभिन्न संघसंस्थाको सहकार्यमा त्रिदिवसीय एकता दिवस विशेष कार्यक्रम साथ आयोजना हुँदै आएको बताउँदै २७ गतेको मूल समारोहमा सबैलाई सहभागी हुन आग्रह गर्नुपर्यो। कार्यक्रममा स्वतन्त्र पत्रकार संघ कास्कीका अध्यक्ष असफल गौतम, राष्ट्रिय एकता दिवसको प्राप्तिका रुपमा लीनपाल उहाँले आयोजित करण गरिएको बताउँदै आ-आफ्ना पूर्वाधार गर्नुपर्यो। लोकनृत्य कलाकार संघ कास्कीका सल्लाहकार बित्ता गुण्डले हरेक व्यक्तिले आ-आफ्ना ठाउ

सक्षिस्था
नैतिक कामका लागि पनि अनैतिक काम नगर्नुस् ।
- थमस हड्डी

सम्पादकीय

साभा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा शंका

प्रतिनिधिसभामा विश्वासको मत लिनु अघि नेकपा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्ट कमल दाहाल प्रचण्ड नेतृत्वको सरकारले आफ्नो नीतिगत प्राथमिकता र न्यूनतम कार्यक्रम सार्वजनिक गरेको छ । सरकारलाई समर्थन गर्ने दलहरूले उपराधान तथा अर्थमन्त्री विष्णुप्रसाद पौडेलको संयोजकत्वमा सरकारको न्यूनतम साभा कार्यक्रम मस्तौदा गर्न कार्यदल गठन गरेको थियो । सरकारमा रहेका दलहरूले एमाले अध्यक्ष केपी शर्मा ओली संयोजक रहेको संयन्त्र बनाएका छन । शिर्ष नेताहरूले अनुमोदन सरकारको नीति तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गरेका हुन् । वर्तमान सरकार गठनमा सहभागी दलहरूले विकास र सम्पृदिका जनचाहना एवं समृद्ध नेपाल सुखी नेपालीको राष्ट्रिय आकांक्षा पूरा गर्ने संकल्पका साथ नीतिगत प्राथमिकता र न्यूनतम कार्यक्रम सार्वजनिक गरेका छन् अनावश्यक खर्चले गर्दा संघीयता र प्रणालीमाथि नकारात्मक चर्चा चलेका सरकारले सार्वजनिक खर्च कटौती गर्न घोषणा गरेको छ ।

यस आर्थिक वर्षका लागि सवारीरासाधन खरिदलगायत्र कार्यालय सञ्चालन खर्च कटौती गरिने भएको छ । सरकारले राजस्व चुहावट रोक्नुका साथै कर प्राणीलाई थप प्रगतिशील बनाउने, राजस्व प्रशासनलाई थप चुस्त, दुरुस्त तथा करदातामैत्री बनाउने, कर छली, आयातमा न्यूनिकारीकरण, चोरी-पैठारी, तस्करी तथा हुन्डी कारोबार जस्ता गतिविधिको अन्य गर्ने, कार्यक्रम छाँ करका दरहरू हेरफेर गर्दा व्यावसायिक तटस्थला कायम गर्ने । पुरुर्वती सरकारमा अर्थमन्त्रालय व्यापारी धरानाले चलाएको आरोप खेल्नुपरेको थियो । तटस्थला कायम गर्न सकेपनि तुलो सुधार मानुपर्ने हुन्छ । नीति कार्यक्रममा महँगी नियन्त्रण गर्ने, कालाबजारी, अखाद्य वस्तुहरूको मिसावट र वस्तु तथा सेवामा हुने सिन्डिकेट प्रणाली अन्य गर्ने सेपेत उल्लेख छ । दैनिक उपभोगका वस्तुहरूको अपूर्ति सहज तुल्याउने, सार्वजनिक संस्थानबाट आपूर्ति हुने सबै प्रकारका वस्तु र सेवाको मूल्य उचित तहमा राखन 'बजार अनुमानलाई प्रभावकारी बनाउँदै उपभोक्ता हितलाई सर्वोपरि प्राथमिकता दिने' कार्यक्रमअनुसार चलन कर्मचारी तत्र चलन सक्छ, कि सकदैन राजनीतिक नेतृत्वको परिक्षा हुनेछ ।

स्वदेशी उत्पादन र स्वदेशी उपभोगलाई प्रोत्साहन गर्ने, राष्ट्रिय दुर्जिको विकास गर्ने र मुलुकलाई आर्थिक रूपमा आत्मनिर्भर बनाउने गरी 'मैक इन नेपाल' अभियान सञ्चालन गरिने भएको हो । 'स्वदेशमा उत्पादन हुने खाद्य वस्तु, जुता, औषधि, सिमेन्टजस्ता वस्तुहरूको उत्पादन र उपयोगलाई प्राथमिकता दिने कार्यक्रम छ । उद्योग-व्यवसाय दर्ताका लागि सुरुके बिन्दुबाट सबै प्रकारका स्वीकृतिहरू उपलब्ध हुने सुनिश्चित गर्न टाइम कार्डको व्यवस्था गर्ने घोषणा गरिएको छ । सरकारले 'कोही भोक्ते पर्दैन, भोक्ते कोही मर्दैन'को अवधारणा लागू गर्न कृषि उत्पादन वृद्धि र आपूर्तिमा व्यापक सुधार गर्ने घोषणा गरेको छ । कामका लागि खाद्यालान तथा नगद कार्यक्रमबाट प्रतिवर्ष एक लाख परिवार र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमबाट प्रतिवर्ष तीन लाख परिवारलाई खाद्य सुरक्षा प्रदान गर्ने घोषणा गरिएको छ । कुनै पनि नेपाली नागरिक सडक मानवको अवस्थामा रहन नपर्ने सुनिश्चित गर्ने नीति कार्यक्रममा उल्लेख छ ।

त्यस्तै, 'एक घर एक खानेपानीको धारा' कार्यक्रम सञ्चालन गरी सबै नागरिकको धरमा स्वच्छ खानेपानी पुऱ्याउने नीति लिइएको छ । 'सबै परिवारलाई मासिक १० हजार लिटरसम्म पानी निःशुल्क उपलब्ध गराउने' नीति कार्यक्रममा उल्लेख छ । साथै, लिप्त प्रीविधाबाट सञ्चालित खानेपानीको विद्युत डिमान्ड शुल्क हटाउने बताइएको छ । कृषि क्षेत्रको आधुनिकीकरण र व्यवसायीकरण गर्न उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गरी कृषि उत्पादनमा आत्मनिर्भर हुन, कृषकको आय र जीवनस्तरमा सुधार त्याउन र निकासी वृद्धि गर्न प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने घोषणा गरिएको छ ।

सबै कृषियोग भूमिमा सिंचाइ सुविधा पुग्ने गरी सिंचाइ आयोजनाहरू सम्यमै सम्पन्न गर्ने तथा आगामी तीन वर्षमा सतह तथा भूमिगत सिंचाइबाट तराइ-मधेसको थप तीन लाख हेक्टर जमिन सिज्जित गर्ने लक्ष्य लिइएको छ । सिंचाइलाई व्यवसायमो बिजुली महसुलमा ५० प्रतिशत र हिँडेयामको बिजुलीमा २५ प्रतिशत छुट दिने घोषणा गरिएको छ । मल कारबाहाना स्थापना गर्ने तथा मल खारिद व्यवस्थामा आवश्यक परिमार्जन गरी कृषकलाई समयमा नै सुपथ मूल्यमा मल र बित उपलब्ध गराउने नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेख छ । गार्हस्थ्य उपभोगका निमित वर्षायाममा मासिक ५० युनिट र हिँडेयाममा मासिक ३० युनिट विद्युत निःशुल्क उपलब्ध गराउने भएको छ । पाँच वर्षमा विद्युत उत्पादन क्षमता ६५ सय मेगावाट र प्रतिवर्ष विद्युत खपत सात सय किलोवाट घटा पुऱ्याउने घोषणा गरिएको छ । सरकारले गरेको बिजुली, पानी, रोजगारी र खाद्य सुरक्षाका भरपूरी श्रोत सुनिश्चित नभएको हुँदा कार्यक्रम देखाउनका लागि हुँचे । सबैको मिलिजुली खाने बानी परेको हुँदा कार्यान्वयन हुन्छ भन्न सकिदैन ।

तापाईंको आजा

मेष	: शकुको भय	तुला	: सम्मान मिलेछ
तृष्ण	: झमेला बढ्ने	पृष्ठिक	: अप्रत्यासित लाभ
मिथुन	: कार्यमा सफलता	धनु	: अर्थिक समस्या
क्रान्ति	: मन चञ्चल	मकर	: मानसिक तनाव
सिंह	: सहयोग मिलेछ	कुम्भ	: शारीरिक भमेला
कैत्या	: सत्कार मिलेछ	मीन	: व्यापारमा लाभ

हरिसिंह भविश्यवाणी केन्द्र
पोखरा-१६, जोगिमणीमार्ग, मोबाइल: ९८५६०२०५८६
चिना, टिप, हस्तरेखा, आखत, माटो हेन्का लागि सम्झनहोस् ।

'खोरका सबै बड्गुर मरे, पुनः विदेशिनुपर्ने भो'

पोखरापत्र संचादनाता

तनहुँ, २६ पुस

भीमाद नगरपालिका-६ का सुरक्षीर थापाले १७ वर्ष वैदेशिक रोजगारीमा बिताउनुभयो । 'सधै विदेशमा परिसिना बगाउनुभन्दा स्वदेशमै केही गरीं र परिवारको साथमा बसौँ' भन्ने भावना उहाँ बोकेर चार वर्षअघि घर फर्किनुभयो ।

घर फर्किएपछि थापाका दम्पतीले बड्गुर व्यवसाय थाल्युभयो । फार्ममा रहेका दम्पतीले बड्गुर अप्रिकन स्वाइन फिभरका कारण एकाएक मरेपछि उहाँका सपना सबै चकनाचुर बन्न पुगेको छ । करिब २० धार्नी बढी किलोग्रामका बड्गुर मरे खोर नै रितिएपछि पुनः विदेशिनुपर्ने अवस्था आएको कृषक थापाले बताउनुभयो ।

जिल्लामा पर्हिलोपटक भीमाद नगरपालिकामा अप्रिकन स्वाइन फिभर सङ्क्रमण देखापरेसँगै बड्गुर मरेपछि बड्गुरपालन कृषक चिनित भएको भेटेनरी तथा पशुविज्ञ केन्द्रका प्रमुख डा बालकुमार श्रेष्ठले जानकारी दिनुभयो । उक्त रोगविरुद्ध अहिलेसम्म भ्याकिमन बनेको छैन । उहाँले भन्नुभयो,

"नेपालमा अप्रिकन स्वाइन फिभर देखापरेसँगै जिल्लाका कृषकलाई बड्गुर घटाउन भन्ने पनि नमान्दो धेरै क्षति व्योहारिनुपर्ने अवस्था देखिएको छ ।"

अप्रिकन स्वाइन फिभर सङ्क्रमण हुँदा बड्गुरमा उच्च ज्वरो आउने, खाना मन नगर्ने, भोक्ताउने, पेट र कानमा रातका धब्बा देखापर्ने, मृत्युदर सय प्रतिशत हुनेलागायत्रका लक्षण देखापर्ने केन्द्र प्रमुख डा बड्गुर अचार्यका अध्यक्षमा रहेका आठवटे बड्गुर अप्रिकन स्वाइन फिभरका कारण एक चरण बड्गुर मरे सकिन्छ होला भन्ने अनुमान गरेको छैन ।

पुनः दोस्रो हप्तादेखि भित्रिएको महामारीका कारण अभियोगको बताउने बड्गुर अप्रिकन स्वाइन फिभरका बड्गुर फार्ममा रात्रिएको छैन । यस रोगका कारण एक चरण बड्गुर मरे सकिन्छ होला भन्ने अनुभयो । उहाँले भन्नुभयो, "यस रोगका कारण एक चरण बड्गुर मरे सकिन्छ होला भन्ने अनुभयो । उहाँले गाउँपालिका-५ मा गरी हालसम्म २२ बड्गुर मरेरिसको दिनुभयो ।

आयोजना गर्दै आएको भन्नै उत्पादन र रोजगारी सिर्जनालाई प्राथमिकतामा राखिएको बताउनुभयो । 'स्थानीय उत्पादन बृद्धि र रोजगार सिर्जना गराउने काममा युवा उद्यमीसँग सहकार्य गर्न महानगर सदैव त्यार छ', उहाँले भन्नुभयो गरिएको छैन ।" तनहुँको भीमाद र म्याग्दे गाउँपालिका-५ मा गरी हालसम्म २२ बड्गुर मरेरिसको दोष देखिएको छैन ।

पुनः दोस्रो हप्तादेखि भित्रिएको महामारीका कारण अभियोगको बताउने बड्गुर अप्रिकन स्वाइन फिभरको बड्गुर फार्ममा रात्रिएको छैन । यस रोगबाट बड्गुर त्याएपछि अभियोगको प्रकृति एन्ड प्रशंसा बड्गुर फार्मका सञ्चालकका कृष्ण विकले १२ फार्म अप्रिकन स्वाइन फिभरको बताउनुभयो ।

बेनी बजारका घर तथा होटलमा बढी भएका फार्ममा रात्रिएको खाना बड्गुरलाई दानाका रूपमा खुवाउने गरिएको थियो । बड्गुर फार्म लैजान छाडेपछि घर तथा होटलमा बढी भएको दाल, भात, तरकारीको व्यवस्थापन गर्ने भएको बजारको बताउनुभयो । रोगबाट बड्गुर त्याएपछि अभियोगको प्रकृति एन्ड प्रशंसा बड्गुर फार्मका सञ्चालकका अध्यक्ष चिनियां विकले १२ लाख रुपूर्का ६० बड्गुर मरे, एउटा पनि बाँकी रहेको छ

प्रेमबहादुरको सङ्घर्ष: 'छ दशकदेखि धूम्तीगोठमा गाईभैंसी पालन'

-कमल खत्री

बैती, २६ पुस (रासस)

धूलागारि गाउँपालिका-४ मुद्रिका प्रेमबहादुर धर्तीमगर उमेरले ७४ वर्ष पार गर्नुभयो । उमेरले बुढौली लागे पनि उहाँको दै निकी भने धूम्ती गोठमै बित्ने गरेको छ । पुर्खौलीरूपमा गरिए आएको धूम्ती गोठ राखेर गाईभैंसीपालन गर्ने पेसालाई धर्तीमगरको परिवारले निरन्तरता दिएका छन् ।

छ बहिनी छोरी र दुई भाइ छोरासमेतको परिवारिक जिम्मेवारीलाई धर्तीमगर र उहाँकी श्रीमती इनदेवीले सुन्नी गोठ राखेर जीविकोपार्जन गर्दै आउनुभएको छ । हिँडमा बैंसीका फाँटमा भरेको गाईभैंसीको गोठलाई धर्तीमगर दम्पतीले खर्चायामा लेका बुकीसमै पुऱ्याउने गर्दैन् । धर्तीमगरको दम्पतीले यसरी गोठमै करिब छ दशक समय विताइसकेका छन् ।

उहाँहरूको गोठमा अहिले ३२ भैंसी र २२ वटा गाई छन् । गोठमा रहेको गाईभैंसीमध्ये १२ वटा भैंसी र सातवटा गाई दुहुना छन् । गाईभैंसीको दूधबाट उत्पादन हुने खिडबाट आमानी हुने भए पनि गाईभैंसी नै बिक्री भने न्यून हुने गरेको प्रेमबहादुर बताउनुहुन्छ । गाईभैंसीको खिउ प्रतिमाना रु एक हजार २०० मा बिक्री हुने गरेको छ । "भूगोल टाढा छ, अनकन्टार जझाल, भिर, पहाडसमै पुगेर गोठ राख्नौ, यहाँ गाईभैंसी नै किन आउनेको सङ्ग छ्या कम क्छ, थोरै मात्रामा राँगा र खेतबारी जोले उद्देश्यले बहर

गोरु बिक्री हुन्छन्, दुःखअनुसारको प्रतिफल नभए पनि हामीले गोठलाला जीवनलाई निरन्तरता दिएका छै", उहाँले भन्नुभयो । धर्तीमगरको पुर्खाहरूले समेत गोठ राखेर नै पशुपालन गर्दै आउनुभएको थियो । बुवा दलप्रसादले समेत पुर्खाहरूले गर्दै आएको भेडासाहित गाईभैंसी र भेडापालन गर्नुभयो । प्रेमप्रसादका छ भाइ दाजुभाइमध्ये चार परिवारले गाईभैंसी र भेडापालन गर्नुभयो । अहिले पनि पशुपालनसँगै परम्परागत खेतीका रूपमा कोदो, मकै, जौ, गुँलगायत खेतीलाई उहाँको परिवारले निरन्तरता दिएका छन् ।

हिँडयामा लेकबाट मुदी फाँटमा भरेको धूम्ती गोठमा अहिले उहाँकी दुई छोरीले धर्तीमगरको दम्पतीलाई सारथि बनेर सहयोग गर्दै आउनुभएको छ । यहाँका धूम्ती गोठलाई अर्चे, भाराड, धुलीबास, तिरिजा, लामठारा, सेतदुइगालगायतका ठाउँमा पुन्याउने गरिन्छ । भिर उपिलाएर बुकीसम्म पुन्याउने धर्तीमगर दम्पतीको दैनिकीमा उकाली-ओरानी, अनकन्टार जड गलको बास, खोलानाला, बाढी, पाहिरो, बखाको अविल वर्षा र हिँडको हिमपात जीवनमा दोहोरिहने सङ्घर्षका पाताहरू हुन् । छोराछोरीले गोठलालो पेसा छाइन अनुरोध गर्ने पनि उहाँहरूको मन भने अर्भे गोठलो छाडेर राखेर धरमा बस्न मानेका छैन । "हामीले गोठमै जीवन फाल्यौ, छोराछोरी हुक्कायौ, पढायौ, कोही विदेशसम्म पुगेका छैन", उहाँले भन्नुभयो । गाईभैंसी

छन्, बाबुबाजेले पनि गोठ राखेर जीवन बिताए, हामीले पनि च्याड्होइन सकेका छैन", प्रेमबहादुरकी पत्नी इनदेवी धर्तीमगरले भन्नुभयो । 'मुद्रिको साहु'को नामले परिवारिक विरासत बोकेका धर्तीमगरको परिवारले पुर्खाहरूले पूर्खाहरूले गाईभैंसी र भेडापालनसँगै रुलो मात्रामा खेतीबालीसमेत गर्ने गर्यै । आफूहरू सानो छँदा बुवाआमाले एक सय मुरीसम्म कोदो उत्पादन गरेको प्रेमप्रसाद बताउनुहुन्छ । अहिले पनि पशुपालनसँगै परम्परागत खेतीका रूपमा कोदो, मकै, जौ, गुँलगायत खेतीलाई उहाँको परिवारले निरन्तरता दिएका छन् ।

अध्ययन र रोजगारको सिलसिलामा धर्तीमगर दम्पतीको जेठा छोरा र कान्छी छोरी जापान र कान्छा छोरा चीन पुगेका छन् । ठाइली छोरी जगदेवी स्वास्थ्यकर्मी र काँडील कमला शिक्षक हुनुहुन्छ । जेठी, माइली र साइली छोरीले गोठमा बस्तुपरेका कारण अध्ययनको उचित अवसर नभएकाले बुवाआमाको गोठलालो पेसामा आफूलाई समाहित गर्नुभएको छ । बुवाआमाले गोठ नछाडेका कारण आफूहरू पनि उहाँहरूको दैनिकीमा लागेको साइली छोरी छानदेवी बताउनुहुन्छ । "धरमा गोठ भएपछि हामी पनि स्कुल नगएर गोठमै भुन्नै, पाँच प्रौढ शिक्षामर्फत सामान्य लेखपटमात्रै सीमित भयाँ, अहिले बुवाआमासँगे गोठमै गाईभैंसीको स्थानसुसार र रेखदेख गढायौ, कोही विदेशसम्म पुगेका छैन", उहाँले भन्नुभयो ।

एकै ठाउँमा मात्रै राखेर पालन नगार्ने र धूम्तीरूपमा गोठ सारिरहुपर्ने भएकाले पनि प्रेमबहादुरलाई गोठलो जीवन सास्तीरूपूर्ण बन थालेको छ । धरबाट गोठसम्म खाद्यानलगायतका खर्चको भारी ल्याउन जासमेत कठिन हुन थालेको उहाँको अनुभव छ । पुर्खाहरूले पशुपालनलाई व्यावसायीकरण बनाउन नसकेको र परम्परागत र निवाहमुखी पशुपालनबाट जीविकोपार्जन हुन नसकेपछि पछिल्लो समय ग्रामीण भेगमा धूम्ती पशुपालनको प्रचलन हारएर जान थालेको छ ।

तनहुँको व्यास नगरपालिका-१४ के शेवटारमा मंगलबार आयोजित एकीकृत धूम्ती शिविरमा सेवा लिई दर्शकालीन धूम्ती शिविरबाट दुई सय ४२ लाभान्वित भएका छन् ।

तस्विर : कृष्ण न्यौपाने, रासस

गलकोटमा बसपार्क नहुँदा समस्या

पोखरापत्र संचादाता

बागलुड, २६ पुस

बागलुडको पुरानो सदरमुकाम हो, गलकोट । गलकोट बजारमा पछिल्लो समय त्रीव गतिमा बस्ती विस्तार भइहेको छ । बस्ती विस्तारसँगै सवारी साधनको चाप पनि उत्तिको छ । दैनिक

हजारौ मानिस आवतजावत हुन थालेपछि गलकोटमा बसपार्कको अभाव खडकेको हो । बजार सानो छ तर व्यापार व्यवसाय र मानिसको चाप बढ्दै जाँदा बसपार्कका आवश्यकता महसुस भएको छ ।

भौगोलिक हिसाबले पछाडि परे पनि गलकोटमा राष्ट्रिय गैरवको आयोजना मध्यपाहाडी लोकमार्ग रेरपछि विकासका ढोका खुलेका छन् । राजमार्गिका कारण छोटो समयमै अनपेक्षित रूपमा विकासका ढोका खुलेका छन् । सिंचाइको उपलब्धतासँगै यस क्षेत्रमा बसोबासको क्रम बढेको बताउँदै उहाँ प्राचीन बस्तीका रूपमा रहेका पुरानो गाउँ, ढाकाल खोरलगायत रस्थानमा अहिले भने बसोबास नरहेको उल्लेख गर्नुहुन्छ । विशेष गरी गणनाँडाको उपल्लो भागमा भरतपोखरी, निर्मलपोखरी, देउराली थुक्कीलगायत रस्थानबाट धेरैजसो मानिस बसाइ भरेर आएका छन् भने तल्लो भागमा सेराँसेपी, थप्रेक, नयाँगाउँ, चोयाबिसौना, दामलमलगायत रस्थानबाट बसाइ सरेर आएका छन् ।

गणनाँडाको बस्ती विकासमा बेगनास तालको पानी महत्वपूर्ण बनेको स्थानीयवासी एवं स्कुल टोल विकास संस्थाका अध्यक्ष बलराम केसी बताउनुहुन्छ । "फाँटमा कृषि उत्पादन बर्सेनि बढ्दै गएको छ नै त्योसँगै बढ्दो बस्ती विकासका कारण बर्सेनि धरहरू पनि थर्पिए गएका छन्", उहाँ भन्नुहुन्छ, "पछिल्ला केही वर्षदिवि यो फाँटमा १२ महिना खेती हुन्नै आएको छ ।" गणनाँडा फाँटमा वर्षायामा रोपिएको धान काटेसँगै आलु, फापर तथा तोरी लगाउने र आलु तथा तोरी भिर्चायाएसँगै मकै लगाउने गरिएको छ । उत्पादन पनि अपेक्षित रूपमा नरहेको उल्लेख गर्नुहुन्छ । विशेष गरी गणनाँडाको उपल्लो भागमा भरतपोखरी, निर्मलपोखरी, देउराली थुक्कीलगायत रस्थानबाट धेरैजसो मानिस बसाइ भरेर आएका छन् भने तल्लो भागमा सेराँसेपी, थप्रेक, नयाँगाउँ, चोयाबिसौना, दामलमलगायत रस्थानबाट बसाइ सरेर आएका छन् ।

हेक्टर क्षेत्रफल ओगटेको थियो । यही बाँधबाट निकालिएको नहरले गणनाँडासँगै लेखनाथको खुदी, मालमूलगायत रस्थानमा बसाइ भरेको पाइन्छन् । औलो उत्पलुनसँगै सिंचाइ उपलब्ध भएपछि विस्तारै यस क्षेत्रमा बसोबासको क्रम बढेको बताउँदै उहाँ प्राचीन बस्तीका रूपमा रहेका पुरानो गाउँ, ढाकाल खोरलगायत रस्थानमा अहिले भने बसोबास नरहेको उल्लेख गर्नुहुन्छ । विशेष गरी गणनाँडाको उपल्लो भागमा भरतपोखरी, निर्मलपोखरी, देउराली थुक्कीलगायत रस्थानबाट धेरैजसो मानिस बसाइ भरेर आएका छन् भने तल्लो भागमा सेराँसेपी, थप्रेक, नयाँगाउँ, चोयाबिसौना, दामलमलगायत रस्थानबाट बसाइ सरेर आएका छन् ।

गणनाँडाको बस्ती विकासमा बेगनास तालको पानी पोखरा महानगरपालिका-३२ के राजाचो तारा क्षेत्रमा केही दिन अधि मात्रै माटो परीक्षण गरिएको महाशाखा प्रमुख कडिरिया बताउनुहुन्छ । किसानबाट संस्थागतरूपमा प्रयास भएका अवस्थामा महानगरबाट सहयोग गर्न सहज होने उल्लेख गर्दै कडिरिया त्यसका लागि उनीहरूको जागरूकताको आवश्यकता औल्याउनुहुन्छ । कृषियोग्य जीमनमा उत्पादन बढेको क्रममा रहेपनि बढ्दो बस्ती विकास भने चुनौतीको यस क्षेत्रमा विकासलाई महानगरले प्राथमिकतामा राखनका लागि पोखरा महानगरपालिका-३२ के राजाचो तारा क्षेत्रमा बसेको बताउनुहुन्छ ।

बढ्दो अव्यवस्थित बस्ती विस्तारले बजार व्यवस्थापनमा चुनौतीसमेत थर्पिए गएको छ । जीमनमा निर्माण गर्नुपर्ने देखिएको छ । दैनिकजसो सर्वो बनात तथा दूला सवारीसाधान व्यवस्थापन गर्न निकै चुनौती थर्पिएको छ । उहाँले भन्नुभयो । बजार भएर लोकमार्गमा सर्वो सवारीसाधान गुरुने उहाँको भनाइ छ । व्यवसायी छिबलाल शर्माले चाप लिई देखिएको छ । जीमनम